

Klinika za reumatske bolesti i rehabilitaciju ♦ KBC Zagreb ♦ Kišpatićeva 12 ♦ 10000 Zagreb

PRIMJENA LIJEKOVA U BOLESNIKA S REUMATOIDNIM ARTRITISOM U REALNOM ŽIVOTU

REAL LIFE TREATMENT APPROACH IN RHEUMATOID ARTHRITIS PATIENTS

Aida Filipčić ♦ Ivica Fotez ♦ Veda Marija Varnai ♦ Đurđica Babić-Naglić ♦ Božidar Ćurković

Uvod. Rana dijagnoza i rano otpočeta agresivna terapija mogu poboljšati prognozu i ishod u bolesnika s reumatoidnim artritisom. Lijekovima koji modificiraju bolest monoterapijski ili kombiniranim pristupom možemo kontrolirati bolest i poboljšati kvalitetu života.

Cilj rada. Evaluirati primjenu lijekova u bolesnika s reumatoidnim artritisom u realnom životu.

Metode. Pregledane su povijesti bolesti hospitaliziranih bolesnika s reumatoidnim artritisom liječenih u Klinici za reumatske bolesti i rehabilitaciju, Rebro, KBC Zagreb, u jednogodišnjem razdoblju (1. ožujka 2003. - 28. veljače 2004.).

Rezultati. Tijekom godine dana hospitalizirano je 197 bolesnika s reumatoidnim artritisom (22 muškarca i 175 žena). 68 bolesnika bilo je novootkriveno s trajanjem bolesti manje od godinu dana, a u preostalih 129 bolesnika prosječno trajanje bolesti bilo je 11 (2-42, medijan 8) godina. 139 (71%) bolesnika liječeno je lijekovima koji modificiraju bolest (engl. DMARDs: bolest modificirajući antireumatski lijekovi). Od njih je 86 (62%) liječeno monoterapijom a 53 (38%) kombinacijom više lijekova. Najčešće propisivani lijek bio je metotreksat (MTX) (59,3%) a potom sulfasalazin (SSZ) (25,6%). U kombiniranoj terapiji ova 2 lijeka su bila prvi izbor samostalno (66,0%), ili uz dodatak klorokina (CLQ). Od 68 novootkrivenih bolesnika s reumatoidnim artritisom njih 59 je stavljeno na terapiju DMARDsima (86,76%). 8

bolesnika je liječeno kortikosteroidima s ili bez nestero-
idnih antireumatika a samo su u 1 bolesnika ordinirani
NSAR kao monoterapija. Od 129 bolesnika s etabliranim
RA (trajanje bolesti više od 2 godine) 80 (62,01%) ih je
liječeno DMARDsima što je statistički značajna razlika
($p=0,0003$). Kortikosteroidi su primjenjeni u 160 od 197
bolesnika (81,2%). Primjena KS bila je jednaka u novoot-
krivenih bolesnika (82%) i u bolesnika s trajanjem bolesti
duže od 2 godine (81%) bolesnika. 58 (29%) bolesnika
nije bilo na terapiji lijekovima koji modificiraju bolest
zbog nepodnošljivosti i/ili nedjelotvornosti. Od njih je
54 (93,1%) uzimalo kortikosteroide, u 50% slučajeva u
kombinaciji s NSAR. 2 bolesnika su uzimala samo NSAR,
a 2 analgetike.

Zaključak. Rezultati govore u prilog prihvaćanja
agresivnijeg pristupa u liječenju bolesnika s reumatoid-
nim artritisom i u realnom životu. Zamijetan je, ipak,
visok postotak (>80%) bolesnika na sistemnoj terapiji
kortikosteroidima bez obzira na stadij bolesti (rana faza
ili etablirani RA) i primjenu lijekova koji modificiraju
bolest. Postavlja se pitanje je su li oni uvijek racionalno
propisivani? Rezultati govore da su lijekovi koji modifi-
ciraju bolest prihvaćen terapijski modalitet u ranoj fazi
reumatoidnog artritisa, a značajno manje propisivanje u
etabliranoj bolesti vjerojatno je vezano na nepodnošljivi-
nost i limitiran terapijski izbor.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, liječenje, lijekovi